

Poslední úder ukazuje, že Černomořská flotila je Rusům k ničemu, říká expert

SZ seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-novorossijsk-ukazuje-ze-cernomorska-flotila-je-rusum-k-nicemu-rika-expert-235070

Vlasta Macháčová

Ruskou výsadkovou loď Oleněgorskij Gorňak údajně v ruském přístavu Novorossijsk poškodil útok ukrajinských námořních dronů. Tvrdí to zdroje agentury Unian, serveru Ukrajinská pravda nebo ruské verze BBC z ukrajinské tajné služby Unian.

Mají to dokládat i dosud zcela neověřené záběry, jež média od svých informátorů získala. Rusko dronový útok na černomořský přístav klíčový například pro vývoz ropy z Kazachstánu potvrdilo. K žádným škodám ale podle něj nedošlo.

Nejde přitom o první takový útok v poslední době. BBC napočítala nejméně jedenáct úderů námořními drony, které mířily na ruské lodě, přístav v krymském Sevastopolu i v ruském Novorossijsku. Přicházejí také stále další a další zprávy o útocích bezpilotních letounů na ruském území, a to i v Moskvě (více jsme psali zde).

Seznam Native

Vědci zkoumali účinky konopí na lidské tělo. K jakým závěrům došli?

Seznam Zprávy se proto zeptaly bezpečnostního analytika Jana Ludvíka z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, jestli se nějak proměnila rovnováha sil v Černém moři nebo jestli případná ztráta lodi z Novorossijsku může podkopat ruské snahy zastavit vývoz ukrajinského obilí.

Dá se informacím o poničené ruské lodi u Novorossijsku vůbec věřit?

Těm zprávám se určitě věřit dá. V tuto chvíli už máme dostatek důkazů na to, abychom nepochybovali.

Jak významný úspěch to tedy pro Ukrajinu je?

Je to významný úspěch. Jednak psychologicky pro samotné Ukrajince a jednak potvrzuje Rusku, že nemůže bezpečně využít černomořskou flotilu v operacích v blízkosti ukrajinských vod.

Jaký dopad by tedy mohl mít zásah ruské výsadkové lodi na celý průběh konfliktu?

Ten dopad nebude nijak velký, Rusko černomořskou flotilu ve válce nijak zásadně nepoužívá. Navíc toto není první útok podobným způsobem, který Ukrajina provedla. Ruská hladinová plavidla se už od potopení křižníku Moskva zdržují spíš v bezpečné vzdálenosti od ukrajinského pobřeží.

Nemohl by přesto ukrajinský útok představovat komplikaci pro Rusko při vynucování případné kontroly nad obchodem s obilím v Černém moři?

Rusko tu blokádu primárně nevynucuje tím, že by vysílalo svoje hladinová plavidla, aby fyzicky kontrolovala lodě plující v Černém moři. Ta zasažená výsadková loď by se k tomu navíc ani nehodila. Moskva jednoduše vyhlásila oblast, které se blokáda týká, a lodě do této oblasti nevlouvají. Pojišťovací společnosti by takovou loď ani nepojistily, což je pro majitele dostatečná negativní motivace.

Ukrajinci na loď zaútočili pomocí námořních dronů a není to poprvé. Stejných prostředků využili už třeba při posledním útoku na Krymský most. Nakolik jsou tyto systémy efektivní?

Je vidět, že je to efektivní zbraň. Je součástí toho širšího technologického vývoje, který pozorujeme v poslední dekádě. Vznikají menší, levnější systémy, které jsou schopny efektivně a na dálku ničit velmi drahé vojenské systémy, které dominovaly válčení od druhé světové války, jako jsou velká hladinová plavidla nebo letadla.

Foto: [Twitter.com/UAWeapons](https://twitter.com/UAWeapons)

Jeden z ukrajinských námořních dronů. Tato fotografie vznikla loni v září u krymského Sevastopolu.

Mohly by tedy tyto bezpilotní prostředky do budoucna nahradit lodě nebo letadla?

Ty drony mají obrovskou výhodu, a to je kombinace ceny a toho, že při tom neztrácíte vlastní vojáky. Zároveň je ale potřeba říct, že jediné, co tyto systémy umí, je ničit. A to pro řadu věcí prostě nestačí.

Ony sice dokážou Rusku odepřít možnost se bezpečně pohybovat ve vodách kolem Ukrajiny, samy už ale nedokážou třeba provést výsadkovou operaci. Na to ten dron není určený a nikdy nebude. Proto budou pořád potřeba i ta drahá hladinová plavidla a bude se spíš hledat způsob, jak je chránit.

Vždycky se mluvilo o tom, že na moři má výraznou převahu Rusko. Dá se vzhledem k poslednímu vývoji událostí říct, že se to teď mění?

Jenom částečně. Obě strany mají v tuto chvíli schopnost odepřít té druhé bezpečný pohyb v Černém moři. Co se týče Ukrajinců, to odepření sice nedosahuje tak daleko – právě proto, že je vázáno na drony –, Rusko ale za současné situace jen těžko bude zvažovat obojživelnou operaci v Oděse, výsadek ruské brigády za ukrajinskými obrannými liniemi, o kterém se mluvilo na začátku války.

Lze tedy říct alespoň to, že Moskva svou převahu na moři ztrácí?

Rusko má pořád převahu v tom, že je schopno do velké míry paralyzovat civilní obchod s ukrajinským pobřežím, zatímco do ruských přístavů ten obchod směřuje dál. To je třeba něco, k čemu by ukrajinské drony nebyly moc užitečné. Kyjev jen těžko bude potápět civilní lodě směřující do ruských přístavů pomocí bezpilotních systémů.

Kam směřuje ukrajinská protiofenziva

ANALÝZA. Ukrajinci se po dvou měsících útoků dostali zhruba na úroveň první ruské obranné linie. Původní plán, tedy prolomit ruskou obranu takzvaným vševojskovým bojem, zjevně nevyšel. Kyjev se proto zřejmě vrací k tomu, co umí.

Průlom nevyšel, boj bude dlouhý. Kyjev opustil západní teorie a válčí po svém

2. 8. 6:30

Nedávno jsme zaznamenali dva dronové útoky na Moskvu v rozpětí tří dnů, ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskyj hovořil také o tom, že Ukrajina válku vrací zpátky do Ruska. Daří se jí to?

Ty útoky, o kterých se bavíme, mají spíše psychologický efekt. Připodobnil bych to k americkému útoku na začátku roku 1942 na Tokio, který Spojené státy provedly jako bezprostřední odvetu za japonský útok na Pearl Harbor. Ten útok přinesl jen malé množství fyzických škod, ale měl vyslat vzkaz Japoncům, že válka tam klidně může dojít.

Ukrajinci se tedy pokoušejí o totéž? Chtějí připomenout ruským civilistům a elitě, že se jich válka přímo dotýká?

Z hlediska těchto útoků na Rusko jde ale trošku o dvousečnou zbraň. Jejím výsledkem sice může být podkopání ruské motivace pokračovat v boji, ale také může být výsledkem to, že ruská motivace bojovat vzroste. Že si řeknou, že nejde pouze o Putinovu válku, ale o jejich vlastní.

Který z těch scénářů je pravděpodobnější?

Je to obtížné říct, hodně záleží na náladách ruské společnosti. Ukrajina se sice v Moskvě snaží útočit na vojenské cíle, ale Rusové budou útok na hlavní město vždycky do značné míry vnímat jako útok na civilní cíl. A útoky na civilní obyvatelstvo vedou nejčastěji k tomu, že se ten protivník zatvrdí.

Drony tedy konflikt ve prospěch Ukrajiny nezvrátí?

V principu ne. To naprosto rozhodující je vývoj pozemních bojů, zejména na jižní frontě v Záporožské oblasti. To, co teď Ukrajina nejvíc potřebuje, jsou trvajících dodávky dělostřelecké munice a těžké techniky ze Západu. Protože těžká technika je v této válce, když to velmi zjednoduším, spotřebním zbožím.

Ruská i ukrajinská armáda už v konfliktu utrpěly větší ztráty, než je to, co má k dispozici celá řada evropských armád.

Je vidět, že ta válka je neuvěřitelně náročná z hlediska toho, kolik materiálu spotřebuje. A Ukrajina jednak potřebuje dostávat ten materiál, ale hlavně je nutné, aby jí Západ realisticky řekl, co jí vlastně je schopen a ochoten dodat. Protože každá strategie propojuje cíle a prostředky. A pokud Ukrajinci nevědí, jaké prostředky budou mít k dispozici, je pro ně velmi obtížné navrhnout konkrétní strategii.